

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Інноваційні підходи в роботі логопеда

*Методичні рекомендації з навчальної дисципліни
для підготовки здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта*

Житомир 2024

УДК 378.147:376-056.36

C-75

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського
державного університету імені Івана Франка
(протокол №11 від 25 червня 2024 року)*

Рецензенти:

Ганна СЛОЗАНСЬКА – доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Марина ЛЕМЕЩУК – кандидат педагогічних наук, в.о завідувача кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Ірина ТИЧИНА - кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології Житомирського державного університету імені Івана Франка.

C-75 Інноваційні підходи в роботі логопеда: метод. рек. з навч. дисц./
Уклад.: Л.Котлова, І.Лющенко, І. Долінчук, – Житомир: Вид-во ЖДУ ім.
І.Франка, 2024. 28 с.

Методичні рекомендації з освітньої компоненти Інноваційні підходи в роботі логопеда укладено відповідно до освітньо-професійної програми Спеціальна освіта. Логопедія для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Структурні компоненти методичних рекомендацій містять: пояснювальну записку, розподіл навчальних годин на змістові модулі, теми лекційного курсу дисципліни, матеріали до практичних та лабораторних занять, самостійної роботи здобувачів, завдання та вимоги до заліку, критерії оцінювання, список рекомендованої літератури.

УДК 378.147:376-056.36

© Колектив авторів, 2024

© Житомирський державний університет
імені Івана Франка, 2024

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура освітньої компоненти	6
МОДУЛЬ 1. Інноваційні підходи в роботі логопеда	
Лекційний курс.....	8
Практичні заняття.....	9
Лабораторні заняття.....	11
Підсумковий модульний контроль 1.....	13
Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.....	21
Оцінювання	22
Вимоги до заліку	24
Рекомендована література до курсу.....	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення освітньої компоненти “Інноваційні підходи в роботі логопеда” для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній (науковій) програмі Спеціальна освіта. Логопедія.

Предмет сучасні інноваційні технології в логопедичній роботі.

Міждисциплінарні зв'язки: Основи професійної комунікації іноземною мовою, Комплексне оцінювання розвитку дітей з мовленнєвими, Навчальна практика з практикуму з логопедії, Науково-дослідна практика з інноваційних технологій викладання.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Інноваційні підходи в роботі логопеда

1. Мета, завдання та результати навчання

1.1. Мета вивчення освітньої компоненти: сформувати у здобувачів знання та навички щодо корекційних можливостей інноваційних педагогічних технологій в логопедичній роботі.

1.2. Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- розуміти поняття «інновація в педагогіці», «інноваційні технології», знати сучасні ефективні технології проведення колекційної роботи в логопедії, розуміти важливість інноваційного та індивідуалізованого підходу а процесі корекційної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

- вміти поєднувати у своїй професійній діяльності традиційні та інноваційні підходи при здійсненні колекційної роботи; спираючись на досвід педагогів-новаторів; розробляти та впроваджувати нововведення в корекційній роботі з дітьми-логопатами; створювати розвивально-корекційне середовище, використовуючи інноваційний дидактичний матеріал для навчання дітей з важкими порушеннями мовлення.

- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); вирішувати складні педагогічні ситуації, розуміючи діалектичний зв'язок між традиційним та інноваційним; здатність до ефективної комунікації з іншими учасниками навчально-корекційної роботи на засадах толерантності та співробітництва.

1.3 Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК 3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК 4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК 7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК 8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК 11. Здатність розуміти основні закономірності формування мовлення, а також визначати і розрізняти мовленнєві порушення.

СК 12. Здатність здійснювати діагностику та організовувати логопедичну допомогу дітям з порушеннями або недорозвитком мовлення, а також при їх комбінації з порушеннями інших систем

Програмні результати

ПР 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

ПР 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПР 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

ПР 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

ПР 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

ПР 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

ПР15. Володіти знаннями етіології, патогенезу та симптоматики мовленнєвих порушень, вміти їх виявляти та розрізняти.

ПР16. Знати та використовувати методики визначення рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності, володіти методами корекції та розвитку при різних мовленнєвих порушеннях в тому числі комбінованих.

Освітня компонента «Інноваційні підходи в роботі логопеда» викладається на I курсі, в 1 семестрі.

На вивчення освітньої компоненти відводиться 120 години 4 кредити ECTS.

Форма проведення занять: лекції та практичні заняття.

Структура освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі				
		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття
Модуль I. Інноваційні підходи в роботі логопеда												
Тема 1. Інноваційність як ознака сучасної педагогічної науки.	12	2	2	-	8	-	14			-	12	
Тема 2 Інноваційні психокорекційні технології (арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та ін.)	12	2	2	-	8	-	14	2	2	-	12	
Тема 3 Інноваційні технології в корекційно-розвивальній роботі логопеда (музикотерапія, лялькотерапія, терапія піском)	15	2	4	-	9	-	16	2	2	-	12	
Тема 4. Здоров'язберігаючі технології в логопедії.	15	2	4	-	9	-	13	2	2	-	11	
Тема 5 Комп'ютерні технології в корекції мовлення.	15	2	4	-	9	-	15		2	-	11	
Тема 6 Сучасні технології розвитку дрібної моторики.	15	2	4	-	9	-	12			-	12	
Тема 7 Сучасні технології розвитку артикуляційної моторики		2	2	-	8	-	12			-	12	
Тема 8 Технології розвитку фонематичного слуху, мовленнєвого дихання і голосу.	12	2	2	-	8	-	12			-	12	
Тема 9 Новітні прийоми подолання порушень усного мовлення.	12	2	2	-	8	-	12			-	12	

Разом за модулем 1	120	18	26	-	76	-	120	6	8	-	106	-
Усього годин	120	18	26	-	76	-	120	6	8	-	106	-

Теми лекційних занять

(денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційність як ознака сучасної педагогічної науки.	2
2	Інноваційні психокорекційні технології (арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та ін.)	2
3	Інноваційні технології в корекційно-розвивальній роботі логопеда (музикотерапія, лялькотерапія, терапія піском)	2
4	Здоров'язберігаючі технології в логопедії.	2
5	Комп'ютерні технології в корекції мовлення.	2
6	Сучасні технології розвитку дрібної моторики.	2
7	Сучасні технології розвитку артикуляційної моторики	2
8	Технології розвитку фонематичного слуху, мовленнєвого дихання і голосу.	2
9	Новітні прийоми подолання порушень усного мовлення.	2
Всього:		18

Теми лекційних занять

(заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційність як ознака сучасної педагогічної науки. Інноваційні психокорекційні технології (арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та ін.)	2
2	Інноваційні технології в корекційно-розвивальній роботі логопеда (музикотерапія, лялькотерапія, терапія піском).	2
4	Здоров'язберігаючі технології в логопедії. Комп'ютерні технології в корекції мовлення.	2
Всього:		6

Теми практичних занять

(денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційність як ознака сучасності. Сутність педагогічної інноватики. Структура педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних нововведень.	2
2	Системні інноваційні педагогічні технології. Модульні та локальні педагогічні технології. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.	2
3	Інноваційні психокорекційні технології (арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та інші.).	2

4	Інноваційні технології в корекційно розвивальній роботі логопеда (музикотерапія, лялькотерапія, терапія піском).	2
5	Музикотерапія в корекційно-розвивальній роботі логопеда.	2
6	Здоров'язберігаючі технології в роботі логопеда.	4
7	Комп'ютерні технології в корекції мовлення.	4
8	Сучасні технології розвитку дрібної моторики.	4
9	Технології розвитку фонематичного слуху, мовленнєвого дихання і голосу.	2
10	Технології розвитку лексико-граматичних компонентів і зв'язного мовлення (сінквейн, мнемотехніка, сторітеллінг).	2

Теми практичних занять
(заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Системні інноваційні педагогічні технології. Модульні та локальні педагогічні технології. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.	2
2	Інноваційні психокорекційні технології (арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та інші.).	2
3	Інноваційні технології в корекційно розвивальній роботі логопеда (музикотерапія, лялькотерапія, терапія піском).	2
4	Музикотерапія в корекційно-розвивальній роботі логопеда.	2
Всього:		8

Самостійна робота
(денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми ефективної співпраці з дітьми з порушеннями мовлення на логопедичних заняттях.	4
2	Нетрадиційні методи логопедичного впливу.	4
3	Змішане навчання. Мейкерство. Пірінгове	4
4	Сторітеллінг. технології використання коротких відео (Microlearning).	4
5	Метод маркування. Методичні прийоми: «Знаю-хочу знати-взнав», «Сінквейн», «Ромашка Блума», «Fishbone»	5
6	Становлення сенсорних еталонів у немовлених дітей. Формування ритмічної структури слова та розвиток вербальної імітації на рівні голосних і звуконаслідування у немовлених дітей.	5

7	Авторська методика попередження і подолання порушень писемного мовлення Рональд Д. Дейвіса.	5
8	Методика викликання звуків у невербальних дітей шляхом емоційного залучення (Тетяна Грузінова). Школа ігрової логопедії.	5
9	Формування мовлення через гру: від нуля до фрази.	5
10	Методика Новікової-Іванцової для немовленнєвих дітей.	5
11	Кінезітерапія. Літотерапія. Біоенергопластика.	5
12	Кріотерапія. Танцетерапія. Тілесно орієнтована терапія. Логоритміка. Психогімнастика.	5
13	Ауріколотерапія (масаж). Гідрогімнастика. Японська методика масажу пальців.	5
14	Масаж БАТ (біоакустичних точок). «Су Джок» - терапія.	5
15	Метод Томатіс. Комплекс біоакустичної корекції «СІНХРО – С».	5
16	Логотерапевтичний комплекс БОС. Фотохромотерапія.	5
Всього:		76

Самостійна робота
(заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми ефективної співпраці з дітьми з порушеннями мовлення на логопедичних заняттях.	6
2	Нетрадиційні методи логопедичного впливу.	6
3	Змішане навчання. Мейкерство. Пірінгове	6
4	Сторітеллінг. технології використання коротких відео (Microlearning).	6
5	Метод маркування. Методичні прийоми: «Знаю-хочу знати-взнав», «Синквейн», «Ромашка Блума», «Fishbone»	7
6	Становлення сенсорних еталонів у немовленнєвих дітей. Формування ритмічної структури слова та розвиток вербальної імітації на рівні голосних і звуконаслідування у немовленнєвих дітей.	7
7	Авторська методика попередження і подолання порушень писемного мовлення Рональд Д. Дейвіса.	7

8	Методика викликання звуків у невербальних дітей шляхом емоційного залучення (Тетяна Грузінова). Школа ігрової логопедії.	7
9	Формування мовлення через гру: від нуля до фрази.	7
10	Методика Новікової-Іванцової для немовленнєвих дітей.	7
11	Кінезітерапія. Літотерапія. Біоенергопластика.	7
12	Кріотерапія. Танцетерапія. Тілесно орієнтована терапія. Логоритміка. Психогімнастика.	7
13	Ауриколотерапія (масаж). Гідрогімнастика. Японська методика масажу пальців.	7
14	Масаж БАТ (біоакустичних точок). «Су Джок» - терапія.	7
15	Метод Томатіс. Комплекс біоакустичної корекції «СІНХРО – С».	6
16	Логотерапевтичний комплекс БОС. Фотохромотерапія.	6
Всього:		106

Модуль I Інноваційні підходи в роботі логопеда

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1 Тема. Інноваційність як ознака сучасності. Сутність педагогічної інноватики. Структура педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних нововведень.

План

1. Що означає термін "інноваційність" у контексті освіти?
2. Які основні характеристики сучасної освіти, які вказують на необхідність інновацій?
3. Яка сутність педагогічної інноватики?
4. Які етапи складають структуру педагогічної інноватики?
5. Які основні напрями класифікації педагогічних нововведень?

Основні поняття	інноваційність, сучасна освіта, нововведення, мова, мовлення, структура, інноватика.
------------------------	---

Практичні завдання	1. Оберіть один із видів педагогічних нововведень (наприклад, впровадження інтерактивних методів навчання) і розробіть короткий план його впровадження в навчальний процес. План повинен включати основні кроки та ресурси, необхідні для реалізації інновації.
Індивідуальне завдання	Створити перелік інноваційних підходів в роботі логопеда.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2 Тема. СИСТЕМНІ ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ. МОДУЛЬНІ ТА ЛОКАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

План

1. Що означає термін "системні інноваційні педагогічні технології"?
2. В чому сутність модульних інноваційних педагогічних технологій?
3. Що таке локальні інноваційні педагогічні технології та як вони відрізняються від системних?
4. Яка роль інноваційної педагогічної діяльності в сучасній освіті?

Основні поняття	інноваційність, сучасна освіта, мова, мовлення, артикуляція, самомасаж, дидактичні ігри, мовне дихання.
------------------------	--

Практичні завдання	1. Розробіть короткий план інноваційного уроку з використанням певної педагогічної технології (наприклад, проектного навчання, технологія інтерактивного навчання, технологія критичного мислення тощо). План повинен включати мету, завдання, методи навчання та оцінку результатів.
Індивідуальне завдання	Напишіть, які інноваційні технології використовуються в корекційно – розвивальному процесі.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3 Тема. ІННОВАЦІЙНІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ (АРТ ТЕРАПІЯ, ІЗОТЕРАПІЯ, КАЗКОТЕРАПІЯ, СМІХОТЕРАПІЯ ТА ІН.)

План

1. Що означає термін "психокорекційні технології"?
2. Які основні цілі та завдання психокорекції?
3. Наведіть приклади інноваційних психокорекційних технологій.
4. Які методи використовуються в арт-терапії?
5. Яким чином сміхотерапія може впливати на психічний стан людини?

Основні поняття	психокорекційні технології, терапія, арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, самомасаж, дидактичні ігри, мовне дихання, сміхотерапія, мандалотерапія
------------------------	---

Практичні завдання	1. Підготуйте та проведіть короткий психокорекційний сеанс за допомогою одного із методів, наприклад, арт-терапії або сміхотерапії тощо. Після сеансу, студенти можуть обговорити свої враження та вплив методу на їхній стан.
Індивідуальне завдання	Створіть таблицю « Види арт-терапії»

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4 Тема. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОРЕКЦІЙНО РОЗВИВАЛЬНІЙ РОБОТІ ЛОГОПЕДА (МУЗИКОТЕРАПІЯ, ЛЯЛЬКОТЕРАПІЯ, ТЕРАПІЯ ПІСКОМ).

План

1. Що означає термін "корекційно-розвивальна робота логопеда"?
2. Які завдання ставить перед собою логопед у роботі з дітьми з порушеннями мовлення?
3. Що таке терапія піском і які цілі вона може вирішувати у корекційно-розвивальній роботі логопеда?

Основні поняття	психокорекційні технології, терапія, арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, лялькотерапія, музикотерапія, терапія піском сміхотерапія, мандалотерапія
------------------------	--

Практичні завдання	1. Створіть коротку сесію терапії піском для дитини з порушеннями мовлення. Вони повинні використовувати пісок і мініатюрні фігурки для відтворення сценок та інтерактивного спілкування з дитиною. Після проведення сесії, студенти повинні написати короткий звіт про результати та вплив терапії піском на дитину.
Індивідуальне завдання	Напишіть коротку доповідь на тему « Вплив арт-терапій на дітей із порушеннями мовлення та порушеннями психічних процесів».

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5 Тема. МУЗИКОТЕРАПІЯ В КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНІЙ РОБОТІ ЛОГОПЕДА.

План

1. Що таке музикотерапія та які цілі можна досягти за її допомогою в корекційно-розвивальній роботі з дітьми?
2. Які основні методи та техніки використовуються в музикотерапії для розвитку мовлення та комунікаційних навичок?
3. Які групи дітей можуть отримати користь від музикотерапії та які порушення можна коригувати за її допомогою?
4. Як організувати музикотерапевтичну сесію з дітьми та як створити атмосферу, сприятливу для розвитку?
5. Які результати можна очікувати від музикотерапії у дітей з мовленнєвими порушеннями?

Основні поняття	психокорекційні технології, терапія, арт-терапія, ізотерапія, казкотерапія, лялькотерапія, музикотерапія, терапія піском сміхотерапія, мандалотерапія
------------------------	---

Практичні завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте коротку музикотерапевтичну сесію для дітей з мовленнєвими порушеннями. Кожен студент може вибрати певний музичний інструмент (наприклад, ксилофон, духовий інструмент) та розробити вправи для розвитку артикуляції та спілкування через музику. Після сесії студенти можуть обговорити результати та спостереження. 2. Підготуйте коротку лялькотерапію для дітей з мовленнєвими порушеннями
Індивідуальне завдання	Створіть власний синквейн для дітей із порушеннями мовлення.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6-7 Тема. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛОГОПЕДІЇ

План

1. Що розуміється під поняттям "здоров'я зберігаючі технології в логопедії"?
2. Які аспекти здоров'я можуть бути вплинуті за допомогою логопедичних методів?
3. Наведіть приклади технологій та методів, які сприяють збереженню та відновленню голосу логопедичних пацієнтів.

4. Які переваги мають інноваційні методи у відновленні мовлення і голосу порівняно з традиційними?
5. Як можуть допомогти технології у роботі логопеда з дітьми, які мають порушення мовлення та слуху?

Основні поняття	психокорекційні технології, терапія, голос, слух, рецептори, мовлення.
------------------------	---

Практичні завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте коротку логопедичну сесію для людини з проблемами голосу або мовлення, з використанням здоров'я зберігаючих технологій та методів. Сесія повинна включати в себе вправи та рекомендації для пацієнта. 2. Підготувати коротку інтерактивну презентацію або відеоматеріал на тему "Здоров'язберігаючі технології для дітей з мовленнєвими порушеннями". Можете розглянути конкретні додатки або онлайн-ресурси, які сприяють розвитку мовлення та догляду за голосовим апаратом. Після презентації обговоріть переваги та можливі обмеження використання таких технологій
Індивідуальне завдання	Створіть власну логопедичну гру для дітей, які мають порушення слуху або голосу.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8-9 Тема. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ.

План

1. Які основні завдання та цілі використання комп'ютерних технологій в корекції мовлення?
2. Назвіть деякі типи комп'ютерних програм та інструментів, які використовуються для корекції мовлення.
3. Які переваги має використання комп'ютерних технологій у роботі логопеда порівняно з традиційними методами?
4. Як можуть бути інтегровані комп'ютерні технології в процес навчання дітей з вадами мовлення?
5. Які можливості надає віртуальна реальність для корекції мовлення та як вона використовується в логопедії?

**Основні
поняття**

**психокорекційні технології, терапія, мовлення, комп'ютерні технології ,
комп'ютерні програми, корекція мовлення.**

**Практичні
завдання**

1. Підготуйте невеличку презентацію чи демонстрацію комп'ютерної програми, яка використовується для корекції мовлення. Поясніть, як програма працює, які завдання вона вирішує та які її переваги у роботі логопеда.
2. Проведіть демонстрацію використання комп'ютерної програми або онлайн-ресурсу для корекції мовлення, а саме програми для тренування артикуляції з використанням інтерактивних завдань. Після демонстрації, випробуйте програму та обговоріть її ефективність.

Індивідуальне завдання	Напишіть сучасні технології розвитку артикуляційної моторики.
-------------------------------	---

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10-11 Тема. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ.

План

1. Що розуміється під дрібною моторикою та чому її розвиток важливий для дітей?
2. Які сучасні технології та інструменти використовуються для розвитку дрібної моторики у дітей?
3. Як впливають комп'ютерні ігри та мобільні додатки на розвиток дрібної моторики дітей?
4. Назвіть деякі практичні вправи і завдання, які можна використовувати для розвитку дрібної моторики в дітей.
5. Як враховувати індивідуальні потреби та особливості дітей під час роботи над розвитком дрібної моторики?

Основні поняття	дрібна моторика, мовлення, сенсорика, індивідуальні потреби, порушення мовлення, порушення психічних процесів.
------------------------	---

Практичні завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати набір вправ та ігор для розвитку дрібної моторики в дітей. Можете створити список завдань та навчальних матеріалів, які можна використовувати під час занять з дітьми. 2. Підготуйте невеликий практичний майстер-клас та спробуйте провести з іншими студентами сучасні методи розвитку дрібної
---------------------------	--

	<p>моторики. Наприклад, використовуйте спеціальні додатки або ігри для планшетів або смартфонів, які сприяють розвитку координації та моторики у дітей. Під час майстер-класу студенти також можуть обговорити можливості використання цих методів у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями.</p>
Індивідуальне завдання	Напишіть новітні прийоми подолання порушень усного мовлення.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12 Тема. ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ, МОВЛЕННЄВОГО ДИХАННЯ І ГОЛОСУ

План

1. Що розуміється під фонематичним слухом, і чому він важливий для розвитку мовлення?
2. Які сучасні технології використовуються для розвитку фонематичного слуху у дітей?
3. Як мовленнєве дихання впливає на якість мовлення?
4. Назвіть деякі методи та інструменти, які допомагають розвивати мовленнєве дихання у дітей.
5. Які технології використовуються для розвитку голосу та артикуляції?

Основні	дрібна моторика, мовлення, сенсорика, голос, тембр індивідуальні потреби,
----------------	---

Практичні завдання	Підготуйте набір вправ та завдань для розвитку фонематичного слуху, мовленнєвого дихання і голосу у дітей. Можете підготувати коротку демонстрацію одного з методів чи інструментів.
Індивідуальне завдання	Взаємодія спеціалістів при реалізації інноваційних технологій в логопедії.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

**ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13 Тема. ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ
ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ КОМПОНЕНТІВ І ЗВ'ЯЗНОГО
МОВЛЕННЯ (СІНКВЕЙН, МНЕМОТЕХНІКА, СТОРІТЕЛЛІНГ).**

План

1. Які лексико-граматичні компоненти мови включають розвиток слів і синтаксису?
2. Що таке сінквейн і як він може бути використаний для розвитку мовлення?
3. Які техніки мнемотехніки допомагають покращити запам'ятовування слів та граматичних структур?
4. Що означає термін "сторітеллінг" і як він використовується для розвитку зв'язного мовлення?
5. Як технології розвитку лексико-граматичних компонентів сприяють розвитку мовлення в дітей?

--	--

Основні поняття дрібна моторика, мовлення, сінквейн, сторітеллінг, мнемотехніка.

Практичні завдання	1. Написати оповідь за морфологією казки, використовуючи структурні елементи Володимира Проппа і пов'язуючи її із методом сторітеллінгу.
Індивідуальне завдання	Напишіть сучасні технології розвитку артикуляційної моторики.

Оцінювання:

▪ усна відповідь на питання	50 балів
▪ тести	50 балів
▪ практичне завдання	додаткові 20 балів
▪ виконання індивідуального завдання	додаткові 10 балів

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ 1

Підсумковий модульний контроль проводиться на останньому аудиторному навчальному занятті модуля. Підсумкова модульна контрольна робота складається з трьох видів завдань: 1. – тести; 2 – теоретичне питання; 3 – практичне завдання. Оцінюється у 100 бальній шкалі: 30 б. – тести (6 питань по 5 б. за вірну відповідь), 30 б. – теоретичне питання; 40 б. – практичне завдання.

Примітка: Тестові та теоретичні питання на контрольній роботі будуть лише ті, які були у планах практичних занять.

Критерії оцінювання завдань на практичних заняттях

Оцінка	Вимоги до знань, умінь та навичок студентів. Досягнення програмних результатів навчання
Теоретичне питання (max – 50 балів)	
0-12 балів	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
13-24 балів	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.

25-36 балів	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
37-50 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
Практичне завдання (max – 50 балів)	
0-30 балів	відповідь має певні неточності, але в цілому представлена інформація достатньо вичерпна практичне завдання виконане без теоретичного обґрунтування власні приклади студента відсутні або недостатньо обґрунтовані
31-40 балів	відповідь повна і структурована виконання практичного завдання теоретично обґрунтоване відповідь містить власні приклади студента відповідь має вступну, основну частину та висновки список літератури правильно оформлений

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансфернонакопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
<i>Задовільно</i>		60-63	E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

ВИМОГИ ДО ЗАЛІКУ

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати залік. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Заліковій оцінці (ЗО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ=ЗО=ПО$$

У випадку складання заліку підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та заліковій оцінки (ЗО).

$$ЗО=(ПОМ+ЗО)/2$$

Структура залікового білета

Заліковий білет включає **три види** завдань.

I. Тестове завдання (максимальна кількість балів - 20).

II. Теоретичне питання (максимальна кількість балів - 30).

Теоретичні питання

1. Структура трудового навчання для дітей з інтелектуальними порушеннями.
2. Принципи трудового навчання в умовах спеціальної освіти.
3. Корекційно-розвивальна спрямованість трудового навчання: психологічні механізми.
4. Інтелектуальна сфера як предмет корекційного впливу у трудовому навчанні
5. Специфіка застосування загальнопедагогічних методів навчання технологіям у роботі з дітьми з порушеннями розвитку.
6. Класифікація методів навчання для дітей із порушенням психофізичного та мовленнєвого розвитку.
5. Інструктаж як сукупність методів навчання.
6. Прийоми та технології організації практичної діяльності учнів в умовах «спеціального» та «інклюзивного» класу.
7. Здійснення індивідуального підходу до учнів у процесі трудового навчання.
8. Формування умінь самостійно виконувати практичні завдання на уроках трудового навчання.
9. Економічне виховання на уроках трудового навчання
10. Специфіка застосування загальнопедагогічних методів навчання технологіям у роботі з дітьми з порушеннями розвитку.
11. Класифікація методів навчання.
12. Методи словесного повідомлення і закріплення техніко-технологічних знань. 13. Методи демонстрацій. Методи практичної роботи учнів
14. Інструктаж як сукупність методів навчання.
15. Метод творчих проектів.
16. Предмет, мета та завдання методики СПО.
17. Методи навчання СПО дітей з порушеннями розвитку в закладах спеціальної освіти.
18. Прийоми навчання СПО дітей з порушеннями розвитку в закладах спеціальної освіти.

19. Принципи побудови та особливості навчальних програм соціально-побутової орієнтації в умовах спеціальної освіти
20. Планування навчального матеріалу СПО.
21. Особливості засвоєння матеріалу з соціально-побутової орієнтації учнями спеціальних закладів.
22. Формуванні уявлень у дітей з інтелектуальними порушеннями та психологічні основи навчання їх СПО.
23. Особливості засвоєння соціально-побутових навичок учнями закладів спеціальної освіти.
24. Особливості встановлення та розуміння причинно-наслідкових залежностей під час вивчення курсу СПО та формування алгоритму дій у практичних ситуаціях
25. Комплексне здійснення завдань навчання, виховання, розвитку і корекції в процесі навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку соціально-побутової орієнтації.
26. Індивідуальна програма для дітей, які не засвоюють навчальний матеріал за встановленою програмою.
27. Вимоги до проведення екскурсій на уроках СПО для учнів з інтелектуальними порушеннями. **ІІІ. Практичне** (виконується на заліку).

Максимальна кількість балів – 50.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛІКОВОЇ РОБОТИ

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь студентів
Тестове	1 бал	Правильна відповідь на тестове завдання.
	0 балів	Неправильна відповідь на тестове завдання.
<i>Максимальна кількість балів</i>	20 балів	
Теоретичне	0-9 балів	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	10-16 балів	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	17-23 бали	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	24-30 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
<i>Максимальна кількість балів</i>	30 балів	
Практичне завдання	50-46 балів	відповідь повна і структурована виконання практичного завдання теоретично обґрунтоване відповідь містить власні приклади студента відповідь має вступну, основну частину та висновки список літератури правильно оформлений вказано практичне значення та проаналізовано
	45-38 бали	відповідь повна і структурована виконання практичного завдання теоретично обґрунтоване відповідь містить власні приклади студента відповідь має вступну, основну частину та висновки □ список літератури правильно оформлений
	30-37 балів	відповідь має певні неточності, але в цілому представлена інформація достатньо вичерпна практичне завдання виконане без теоретичного обґрунтування □ власні приклади студента відсутні або недостатньо обґрунтовані
Максимальна кількість балів	50 балів	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна:

1. Базима Н. В. Значення музикотерапії для розвитку мовлення у дітей з аутистичними порушеннями. *Логопедія*. 2013. № 3. -С. 3-8. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/logoped_2013_3_2
2. Заковоротна Н.О. Су-джок терапія в логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (15 лютого 2019 року, м. Суми)*. Суми, 2019. С. 67-71.
3. Замелюк М. Казкотерапія як інноваційна здоров'язбережувальна технологія у просторі сучасного дошкільного закладу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. С.14-19.
4. Качуровська О. Б. До проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні дітей з особливими освітніми потребами. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2014. Вип. 27. С. 71-75.
5. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: технологічний аспект. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 3. С. 73-78
6. Коновалова Л.М., Ласточкина О.В. Казкотерапія як засіб корекції мовлення дітей дошкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. 2017. С. 28-31.
7. Ласточкина О. В. Використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності логопеда. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип. 12.
8. Мовчан, Н. Логопедична символіка [Текст] : практичні поради. *Дефектолог*. 2014. № 7. С. 1–36.
9. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.
10. Рібцун Ю. В. Види логопедичного масажу в роботі з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку. *Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільськ. нац. ун-ту ім. Г. Огієнка; гол. ред. П. С. Каньоса*. Вип. 14. Кам'янець-Подільський : КПНУ 2013. С. 368-372.
11. Шарапова О.В. Лего-технології на логопедичних заняттях. *Логопед*. 2019. № 9 (105). С. 17-26.

Додаткова:

1. Аніщенко О.В., Яковець Н.І. Сучасні педагогічні технології. Ніжин. 2007.199 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Київ.2004. 218 с.
3. Боряк О.В. Специфіка формування семіотичної підсистеми мови при дизонтогенезі розвитку (розумовій відсталості). 2015. Вип.№5.
4. Касьян М. В., Шибасва Р. В. Вплив музичної терапії на дітей з розладами спектру аутизму. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9 :Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2013. Вип. 24. С. 292-296.
5. Король А. В. Логопедичний супровід сімей засобами інформаційнокомунікаційних технологій. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип. 13.
6. Мудрик О. І. Пальчикові ігри - запорука успішного розвитку дитини : [арттерапія на допомогу вчителю музики]. *Мистецтво в школі*. 2014. № 8.
7. Муравйова Н.В., Федорова О.О. Формування інноваційного простору дошкільної освіти. Київ. 2012. С.13-22
8. Пінчук Ю.В. Наукові засади формування навички фонематичного аналізу слова у дітей з вадами мовлення. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2015. Вип.№5.
9. Черніченко Л.А. Досвід інноваційної діяльності логопедів дошкільних навчальних закладів в умовах інклюзивної освіти. *Наукові записки*

[Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. 2017. Вип. 156. С. 239-243. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2017_156_48_C.239-243.

10. Черніченко Л.А. Стан університетської підготовки майбутніх логопедів до інноваційної діяльності в інклюзивних умовах дошкільних закладів освіти. Інноваційна педагогіка. 2018. Вип.3. С. 68-71.

11. Хлистова Г.О. Інтегроване заняття з елементами LEGO-конструювання для дітей із ЗПР. *Логопед*. 2019. № 2 (98). С. 39-41.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського представляє електронний каталог періодичних видань.
2. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти та науки України - офіційний сайт.
4. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.
5. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.
6. <https://vseosvita.ua/library/> – Бібліотека методичних матеріалів для вчителів
10. <https://www.pedrada.com.ua/> – Портал освітян України
7. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>